

92-gruppen¹ og Globalt Fokus² takker for muligheden for at blive hørt i forbindelse med udkastet til den nye vejledning for ansvarlige investeringer.

Danske investeringer, der bliver investeret i virksomheder verden over, kan være med til at skabe en grønnere og mere retfærdig verden, hvis investeringerne foregår på ansvarlig vis, hvor gennemsigthed samt hensyn til miljø, klima, skatteforhold og menneskerettigheder bliver inkluderet og overholdt. Det er derfor afgørende, at investorer får klar vejledning i forhold til at hjælpe dem til at leve op til deres ansvar.

Udkastet til den nye vejledning beskriver flere af de relevante retningslinjer i forbindelse med ansvarlige investeringer, der er positivt, men mangler bl.a. at forholde sig til en række emner og forhold, som vi vil uddybe i nedenstående.

Vi har følgende kommentarer og anbefalinger:

Internationale retningslinjer

- Referencen til FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs) bør flyttes op i starten af dokumentet og sidestilles med OECD's retningslinjer på side 2. UNGPs udgør en vigtig reference for OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, og retningslinjerne blev bl.a. opdateret i 2011 for at blive bragt i overensstemmelse med UNGPs. OECD's retningslinjer for Multinationale virksomheder er ikke juridisk bindende, som der bliver nævnt, men de baserer sig på juridisk bindende konventioner for stater. Dette bør præciseres i vejledningen.
- Formulering af politikker: Vejledningens anbefalinger til investorer er utilstrækkelige i forhold til principperne i UNGPs og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder side 2. Det er ikke tilstrækkeligt, at investoren blot skal etablere politikker, der redegør for det ambitionsniveau og den indsats ift. de internationale retningslinjer, som investoren selv måtte vælge at iværksætte. Ifølge UNGPs og OECD's retningslinjer skal der udarbejdes en politik, der gælder for alle investorens aktiviteter, og som lever op til fem retningslinjer. Se FN's retningslinjer princip 16 og OECD's retningslinjer, kapitel IV, 44. Vejledningen bør revideres således, at den efterlever FN's og OECD's retningslinjer ordentligt.

---

¹ 92-gruppen - Forum for Bæredygtig Udvikling er i denne sag tegnet af følgende organisationer i og omkring 92-gruppen: Afrika Kontakt, Amnesty International, Danmark, Ansvarlig Fremtid, Care Danmark, Dansk International bosætningsservice (DIB), Det Økologiske Råd, FN-forbundet, Folkekirkens Nødhjælp, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Oxfam IBIS, Red Orangutangen, Sex & Samfund, U-landsforeningen Svalerne, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, WWF Verdensnaturfonden.

² Globalt Fokus er en platform for omkring 80 danske civilsamfundsorganisationer, som arbejder med international udvikling, miljø og humanitært arbejde. 3F, Ulandssekretariatet og Globale Seniorer er medlemmer af Globalt Fokus, men er ikke medunderskrivere på denne henvendelse.

- Det øverste ledelseslag bør ikke kun sikre procedurer for efterlevelse af politikkerne i den daglige drift i egen organisation og hos porteføljevirkksomheder, men også hos de screeningsbureauer som de får hjælp fra. Dette bør beskrives tydeligere i vejledningen og rykkes op.
- Det er u hensigtsmæssigt, at vejledningen blot anbefaler investorer at bygge videre på allerede eksisterende indsatser på side 2. UNGPs og OECD's retningslinjer bør snarere anvendes til at evaluere og revidere eksisterende indsatser, så de bringes i overensstemmelse med de internationale retningslinjer.
- Den seneste opdatering af OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder fandt sted i 2011. Det er seks år siden. Derfor er det misvisende at sige, at den seneste opdatering indeholder en række "nye" anbefalinger til virksomheders adfærd, da de er seks år gamle.
- FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv: Retningslinjerne blev ikke udarbejdet i 2011, som det fremgår af vejledningen, men vedtaget i 2011. Dette bør rettes.
- Rapportering: Investoren bør ikke kun rapportere om konkrete indsatser men konkrete hændelser og indsatser. Det anbefaler EU's vejledning om ikke-finansiell rapportering bl.a. de investorer, der er omfattet af EU's Direktiv på området³ at gøre.
- Der bør være klare referencer til yderligere uddybelse af relevante retningslinjer og tiltag i et annex til vejledningen.

Klima

- Generelt mangler klima at blive beskrevet i flere dele af vejledningen. Klima bør nævnes i starten sammen med menneskerettigheder, arbejdstagerforhold og miljø. Klima nævnes bl.a. specifikt i OECD's Responsible Business Conduct for Institutional Investors, og er i stigende grad et selvstændigt opmærksomhedspunkt for institutionelle investorer set i lyset af bl.a. Paris-aftalen.
- Der henvises til, at "due diligence" handler om at identificere, forebygge mm. aktuelle og potentielle negative påvirkninger. Men i OECD's Responsible Business Conduct for Institutional Investors fra 2017 står der i forordet: "By carrying out due diligence in line with the OECD Guidelines, investors will not only be able to avoid negative impacts of their investments on society and the environment, but also avoid financial and reputational risks, respond to expectations of their clients and beneficiaries and contribute to global goals on climate and sustainable development". Dette bør inkluderes i vejledningen på side 3.

³ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/guidelines_on_non-financial_reporting.pdf

- I forbindelse med bidrag til FN's verdensmål kan der ligeledes tilføjes: Efterlevelse af OECD's retningslinjer og implementering af due diligence processer bidrager samtidig til bæredygtig udvikling i overensstemmelse med FN's 17 Verdensmål og den ambitiøse målsætning i Klimaafspraken fra Paris (december 2015).
- Udover at referere til OECD's retningslinjer er der behov for supplerende vejledning i forhold til klima. Vejledningen bør bl.a. bygge på anbefalingerne fra G20s Financial Stability Board's Task Force on Climate-related financial disclosures og EU's High Level Group on Sustainable Finances anbefalinger, der kommer med sin endelige rapport i 2018.

Skat

- Skat mangler at blive beskrevet i flere dele af dokumentet. Følgende bør inkluderes i vejledningen, så vejledning om skatteforhold i forbindelse med ansvarlige investeringer står klart:
  - Investorer bør udarbejde en skattepolitik, vedtaget i bestyrelsen, og efterlevet i praksis, der klart tager afstand fra aggressiv skatteplanlægning og angiver, at investoren vil arbejde for gennemsigtighed og at skat betales der, hvor værdien skabes.
  - Investorer bør kræve gennemsigtighed af de selskaber og fonde, som de investerer i, herunder offentlig land for land rapportering, klarhed over selskabsstrukturen for koncernen.
  - Særlig due diligence bør iværksættes i tilfælde hvor investeringer går direkte til eller i selskaber med direkte forbindelse til skattely. Her skal det dokumenteres, at selskaber og fonde ikke bruges til aggressiv skatteplanlægning, og der skal gives en forklaring på den forretningsmæssige betydning af de forskellige selskaber i koncernen.
  - Skat bør nævnes under 'Væsentlige forventninger til ledelsen'.

Frivillige internationale virksomhedsnetværk

- Det er misvisende, at vejledningen giver indtryk af, at investorers medlemskab af frivillige netværk næsten medfører fuld efterlevelse af de internationale retningslinjer. Ifølge FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv og OECD's retningslinjer har virksomheder et selvstændigt ansvar for at udøve due diligence. Det kan medlemskab af frivillige netværk ikke erstatte. Frivillige netværk kan være til hjælp og inspiration, men ikke mere end det. Vejledningen bør opdateres til at afspejle dette ordentligt og mulige gaps mellem fx PRI og OECD/UNGPs bør beskrives tydeligere i et bilag til vejledningen.
- Når der er refereres til frivillige virksomhedsnetværk bør danske netværk som Dansk Initiativ for Etisk Handel og det danske UN Global Compact også nævnes. Det kan evt. uddybes i et bilag.

Processer for identificering og prioritering af "potentielle risici"

- Det er misvisende og bagatelliserer de risici, som investorer reelt står overfor kun at kalde dem "potentielle". Der findes ikke investorer, der ikke står overfor risici på menneskerettigheds, arbejdstagerrettigheds, klima og/eller miljøområdet. Ergo bør ordet "potentielle" fjernes.
- Med en risikobaseret tilgang menes ikke, at investorer kan vælge de største risici ud 'up front' og koncentrere sig om dem. En risikobaseret tilgang kræver en ordentlig mapping af alle risici, hvorefter man kan vælge at adressere de største først. Formuleringen bør rettes til for at reflektere dette ordentligt. (Se mere herom f.eks. i UNGPs, princip 24).
- 1) Risiko-analyse (investoren bør mappe alle risici)

Afsnittet om at bidrage til negative indvirkninger

- Det underminerer betydningen af det ansvar som investorer har, når de bidrager til en negativ indvirkning, at vejledningen lægger vægt på at "investoren overtager ikke ansvaret fra selskabet...". Meddelagtighed kan være en grov overtrædelse, der pålægger investoren et enten højt juridisk eller ikke-juridisk ansvar. Ergo bør afsnittet fokusere på det ansvar som investoren har, ikke det ansvar som investoren ikke har. (Se mere om det at bidrage til en negativ indvirkning, meddelagtighed og hvordan der bør handles på situationen f.eks. i UNGPs, princip 17 og 19)

Afsnittet om at være direkte forbundet med en negativ indvirkning

- Igen bør vejledningen fokusere på at beskrive det ansvar som investoren har, ikke det som investoren ikke har. F.eks. mangler vejledningen at fokusere på det ansvar som investoren har for at øge sin indflydelse ved at gå sammen med andre investorer, f.eks. hvis investoren ikke alene kan påvirke porteføljevirksomheden i tilfælde af negative indvirkninger.

Access to remedy

- Har den negative indvirkning indfundet sig, er det vigtigt at afhjælpe situationen samt sikre adgang til oprejsning for berørte personer. Dette bør inkluderes i vejledningen.
- Det gælder også for institutionelle investorer i minoritetsaktionærforhold, som også kan være direkte forbundet til negative indvirkninger på samfundet, herunder fx menneskerettigheder, arbejdstagerforhold, miljø, klima mv.

Frasalg/eksklusion

- Vejledningen lægger kun vægt på, at det er muligt at ekskludere i tilfælde hvor en aktiv ejerskabsindsats har vist sig ikke at skabe de fornødne resultater mv., hvilket ikke er tilstrækkeligt. Vejledningen bør i overensstemmelse med FN's og OECD's retningslinjer klart lægge op til, at investoren i sådanne tilfælde bør overveje at ekskludere (såfremt evt. forsøg på at øge investorens indflydelse ikke er lykkedes). Vejledningen bør også lægge vægt på, at der kan være tilfælde hvor de negative indvirkninger er så alvorlige at investoren bør afstå fra at investere. (Se mere om frasalg/eksklusion f.eks. i FN's retningslinjer princip 19, Commentary og OECD's retningslinjer, kapitel II, princip 22).

Kommunikation og rapportering om indsatser og resultater

- Vejledningen bør med henvisning til relevante principper i FN's og OECD's retningslinjer lægge vægt på, hvad investoren konkret skal gøre for at leve op til internationale retningslinjer for kommunikation og rapportering om indsatser og resultater, snarere end at nøjes med at henvise til Lov om Finansiell Virksomhed og anbefalingerne til aktivt ejerskab fra Komiteen for God Selskabsledelse. Se FN's retningslinjer, princip 21 og OECDs retningslinjer. Kapitel III). Eksempelvis i sager hvor investoren er blevet gjort bekendt med sin forbindelse til en negativ indvirkning, kan der være en øget forventning om åbenhed for at vise, at den negative indvirkning bliver håndteret på passende vis. Det vil sige, at der er et ansvar for at følge op og kommunikere, hvis der har været 'severe impacts'. Der bør også henvises til EU's vejledning om ikke-finansiell rapportering.